

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Ollila, Anna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Ulkoistaminen strategisena instrumenttina yritysten tuotantopäätöksissä ja neuvotteluvälineenä ammattijärjestön ja yritysten sopimustilanteessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2005-09-19	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 65 + 17
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Nykypäivänä kovenevan tuotekilpailun myötä yritykset pyrkivät keskittymään ydinosaamiseensa. Toisen maailmansodan jälkeen merkittävästi vapautuneet maailmanmarkkinat sekä logistiikan ja informaatioteknologian kehitys ovat mahdollistaneet länsimaisen perustuotannon ulkoistamisen paitsi kotimaassa myös alhaisten tuotantokustannusten maihin, mm. Kiinaan ja Intiaan. Länsimaita monin paikoin sitkeästi vaivaava korkea työttömyysaste hiertää kuitenkin kansalaisten mieliä. Ulkoistamista analysoivan tilastollisen tutkimusaineiston puuttuessa aihe herättää ristiriitaisia tunteita erityisesti työikäisen väestön keskuudessa - medioissa tulvii puheenvuoroja ulkoistamisen puolesta ja vastaan. Tässä tutkielmassa nostetaan esille kaksi ajankohtaista näkökulmaa ulkoistamiskysymykseen: yrityksen strategiset valinnat tuotantopäätöksissä ja työmarkkinajärjestöjen merkitys ulkoistamispäätöstä tehtäessä. Työssä perehdytään ensin ulkoistamisesta tuotettuun kirjallisuuteen ja paneudutaan sitten tarkemmin siihen, miten yritykset käyttävät tuotantotavan valintaa strategisena instrumenttina toimiessaan kilpailullisilla lopputuotemarkkinoilla. Tämä lisäksi tarkastellaan vahvan ammattijärjestötoiminnan vaikutusta yrityksen päätökseen ulkoistaa toimintojaan ja ulkoistamispäätöksen vaikutusta palkka- ja työllisyystason määräytymiseen.</p> <p>Työn analyttisen tarkastelun keskiössä ovat Shyn ja Stenbackan (2003) strategisen ulkoistamisen malli sekä Skaksenin (2004) ulkoistamista, ammattijärjestöjä ja työmarkkinoita käsittelevä malli. Peliteoreettiset mallit ratkaistaan takaperoista induktiota apuna käyttäen. Mallin pohjalta strategisesta ulkoistamisesta tehdyt johtopäätökset ovat seuraavat. Ensiksi, lopputuotemarkkinoilla kiristynyt kilpailu kannustaa yrityksiä ulkoistamaan panostuotantoaan. Kun viime vuosina maailmanmarkkinat ovat laajentuneet paikallisen sijasta globaaleiksi, myös ulkoistamistoiminta on näin ollen kasvanut merkittävästi. Toisena, yrityksen ulkoistamispäätökseen vaikuttavat tekijät ovat moninaiset. Panos- ja lopputuotemarkkinoilla tapahtuvan kilpailun lisäksi siihen vaikuttavat ainakin toimialan luonne (tuotannossa tarvittavien kiinteiden kustannusten suuruus), potentiaaliset valvontakustannukset ja lainsäädäntö.</p> <p>Yrityksen strategisten valintojen tarkastelun lisäksi työssä tutkitaan, miten vahva ammattijärjestötoiminta vaikuttaa yrityksen päätökseen ulkoistaa toimintojaan kansainvälisesti ja kuinka ulkoistamispäätös vaikuttaa palkka- ja työllisyystason määräytymiseen. Keskeisiä johtopäätöksiä on kolme. Ensiksi, potentiaalinen kv- ulkoistaminen (uhka ulkoistamisesta) vaikuttaa merkittävästi neuvottelutulokseen yritysten ja ammattijärjestöjen välisessä palkka- ja työllisyysneuvotteluissa. Ammattijärjestö on valmis joustamaan palkkatasossa pitääkseen tuotannon kotimaassa. Toiseksi, kv-ulkoistamisen toteutuessa kotimainen palkkataso nousee ja työllisyys laskee. Näin tapahtuu erityisesti, jos koti- ja ulkomaiset tuotantotavat ovat substituutteja keskenään. Jos koti- ja ulkomaantuotteet ovat komplementteja keskenään, kotimaan työmarkkinavaikutukset heikkenevät tuotannon siirtyessä ulkomaille. Kolmantena, kv-ulkoistamisen aiheuttama positiivinen vaikutus yritysten voittoon on merkittävämpi kuin vertikaalisesta integraatiosta aiheutuva haitta olettaen, että toimialan kokonaisvoitto kasvaa monikansallisen suuryrityksen muodostuttua. Vahvat, vertikaalista integraatiota tukevat ammattiliitot ovat näin ollen yksi peruste sille, että eurooppalaiset monialayritykset siirtävät tuotantoaan ulkomaille.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords ulkoistaminen strategiset valinnat ammattijärjestöt työmarkkinat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			